

WERKBOEK NIVEAU 3&4

Elementaire Bedrijfseconomie 1



BV IN BALANS

FINANCIËLE
BEROEPEN

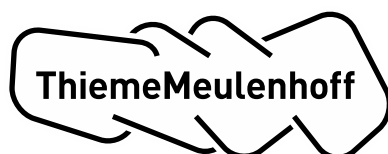


EDWARD VAN BALEN
PIETER MIJNSTER



Elementaire bedrijfseconomie 1

**Edward van Balen
Pieter Mijster**



Colofon

Auteurs

Edward van Balen
Pieter Mijster

Redactie

Pieter Mijster

Vormgeving

Studio Fraaj, Rotterdam

Omslag

Studio Fraaj, Rotterdam

Opmaak

Imago Mediabuilders,
Amersfoort

Tekeningen

Tiekstramedia, Groningen

Over ThiemeMeulenhoff

ThiemeMeulenhoff ontwikkelt zich van educatieve uitgeverij tot een learning design company. We brengen content, leerontwerp en technologie samen. Met onze groeiende expertise, ervaring en leeroplossingen zijn we een partner voor scholen bij het vernieuwen en verbeteren van onderwijs. Zo kunnen we samen beter recht doen aan de verschillen tussen lerenden en scholen en ervoor zorgen dat leren steeds persoonlijker, effectiever en efficiënter wordt.

Samen leren vernieuwen.

www.thiememeulenhoff.nl

ISBN 978 90 06 63162 3

Vierde druk, derde oplage, 2016

© ThiemeMeulenhoff, Amersfoort, 2015

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 j° het Besluit van 23 augustus 1985, Stbl. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie (PRO), Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp (www.stichting-pro.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet) dient men zich tot de uitgever te wenden. Voor meer informatie over het gebruik van muziek, film en het maken van kopieën in het onderwijs zie www.auteursrechtenonderwijs.nl.

De uitgever heeft ernaar gestreefd de auteursrechten te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Deze uitgave is volledig CO2-neutraal geproduceerd.
Het voor deze uitgave gebruikte papier is voorzien van het FSC®-keurmerk.
Dit betekent dat de bosbouw op een verantwoorde wijze heeft plaatsgevonden.

Voorwoord

Het middelbaar beroepsonderwijs verandert voortdurend onder invloed van maatschappelijke ontwikkelingen en in het bijzonder door de eisen die de beroepspraktijk aan de opleidingen stelt.

Met het verschijnen van het nieuwe kwalificatiedossier 2015 introduceert ThiemeMeulenhoff de volledig herziene methode BV in Balans.

De herziene methode sluit, binnen de kaders van dit kwalificatiedossier, aan op de toetsmatrizen van de SPL.

Drie belangrijke kenmerken van BV in Balans zijn:

- Dé methode voor ondersteunend leren of u nu klassikaal met de studenten aan de slag wilt of de studenten meer zelfstandig wilt laten werken.
- Sterk didactisch concept. De methode houdt rekening met de verschillende leerstijlen van studenten en verschillende onderwijsstijlen van docenten.
- Grote verscheidenheid aan leermiddelen. De theorieboeken en de werkboeken bieden een groot scala aan materiaal voor de studenten om mee te oefenen.

De hoofdstukken van het werkboek kennen de volgende structuur.

- Start met een oriëntatie op het onderwerp waarbij de student uitgedaagd wordt voorkennis te activeren of actief op zoek te gaan naar inhoud.
- Het kennisdeel zorgt ervoor dat de student de theorie doorneemt en de feiten, begrippen en verbanden in de leerstof leert.
- Met de routineopgaven gaat de student aan de slag met het oefenen van vaardigheden op het basisniveau.
- De praktijktaken lijken, door de context waarin ze zijn geplaatst, meer op echte problemen die de student moet oplossen, waarbij kennis en routinematig handelen onmisbaar zijn.
- De integrale casus zet de student nogmaals aan het werk met alle leerstof uit het hoofdstuk. Deze casus kan aangemerkt worden als een miniproef over het hoofdstuk.
- Met de gesloten vragen Test je kennis en inzicht kan de student controleren of hij de begrippen en verbanden in voldoende mate kent. Test je kennis en inzicht kan uiteraard ook als instapper worden gebruikt wanneer met dit hoofdstuk wordt begonnen.
- Voor persoonlijke ontwikkeling blikt de student altijd terug op het proces met de reflectievragen aan het eind van het hoofdstuk.
- Als hulpmiddel bij de planning is het werkboek voorzien van een tijdsaanduiding per onderdeel. De vermelde tijdseenheid is haalbaar voor de gemiddelde student die serieus met zijn werk aan de slag gaat. De tijdsaanduiding is zeker niet bedoeld om de student uit te dagen om het werk binnen deze tijd af te ronden.
- Achter in het werkboek vindt de student de eindantwoorden waarmee hij kan controleren of hij de vragen uit de diverse opdrachten juist heeft.

De serie BV in Balans is met de grootste zorg ontwikkeld. Wij hopen dat u met plezier werkt met BV in Balans.

Meer informatie over BV in Balans vindt u op onze methodesite:
www.bvinbalans.nl.

Wanneer u vragen of suggesties heeft, dan kunt u contact met ons opnemen.

De auteurs en uitgever

Inhoudsopgave

- 1 Onderneming 7**
 - Aan de slag met 'Onderneming' 7
 - Oriëntatie 8
 - Kennis 12
 - Routine 20
 - Praktijk 32
 - Integrale casus 40
 - Reflecteer op je werkzaamheden 43
 - Test je kennis en inzicht 45

- 2 Opbrengsten en kosten, inkomsten en uitgaven 49**
 - Aan de slag met 'Opbrengsten en kosten, inkomsten en uitgaven' 49
 - Oriëntatie 50
 - Kennis 53
 - Routine 62
 - Praktijk 67
 - Integrale casus 76
 - Reflecteer op je werkzaamheden 79
 - Test je kennis en inzicht 81

- 3 Kosten van grond- en hulpstoffen 85**
 - Aan de slag met 'Kosten van grond- en hulpstoffen' 85
 - Oriëntatie 86
 - Kennis 89
 - Routine 94
 - Praktijk 100
 - Integrale casus 105
 - Reflecteer op je werkzaamheden 108
 - Test je kennis en inzicht 110

- 4 Kosten van arbeid 113**
 - Aan de slag met 'Kosten van arbeid' 113
 - Oriëntatie 114
 - Kennis 117
 - Routine 126
 - Praktijk 136
 - Integrale casus 148
 - Reflecteer op je werkzaamheden 153
 - Test je kennis en inzicht 155

- 5 Kosten van duurzame productiemiddelen 157**
 - Aan de slag met 'Kosten van duurzame productiemiddelen' 157
 - Oriëntatie 158
 - Kennis 161
 - Routine 167
 - Praktijk 174

	Integrale casus	180
	Reflecteer op je werkzaamheden	183
	Test je kennis en inzicht	185
6	Overige kostensoorten	189
	Aan de slag met 'Overige kostensoorten'	189
	Oriëntatie	190
	Kennis	192
	Routine	198
	Praktijk	207
	Integrale casus	212
	Reflecteer op je werkzaamheden	216
	Test je kennis en inzicht	218
7	Constante en variabele kosten	219
	Aan de slag met 'Constante en variabele kosten'	219
	Oriëntatie	220
	Kennis	223
	Routine	233
	Praktijk	249
	Integrale casus	254
	Reflecteer op je werkzaamheden	257
	Test je kennis en inzicht	259
8	Directe en indirecte kosten	261
	Aan de slag met 'Directe en indirecte kosten'	261
	Oriëntatie	262
	Kennis	265
	Routine	269
	Praktijk	276
	Integrale casus	280
	Reflecteer op je werkzaamheden	282
	Test je kennis en inzicht	284
9	Bedrijfsresultaten	285
	Aan de slag met 'Bedrijfsresultaten'	285
	Oriëntatie	286
	Kennis	288
	Routine	296
	Praktijk	310
	Integrale casus	315
	Reflecteer op je werkzaamheden	321
	Test je kennis en inzicht	323
10	Break-evenanalyse	325
	Aan de slag met 'Break-evenanalyse'	325
	Oriëntatie	326
	Kennis	328
	Routine	334

Praktijk	343
Integrale casus	348
Reflecteer op je werkzaamheden	351
Test je kennis en inzicht	353
 Eindantwoorden	 357

1 Aan de slag met 'Onderneming'



- 1.1 Wat is een onderneming?
- 1.2 Doelen
- 1.3 Belanghebbenden
- 1.4 Werkterrein
- 1.5 Handelsondernemingen
- 1.6 Bedrijfskolommen
- 1.7 Organisatievormen

Leerdoelen	
Na dit hoofdstuk	
ken je	- de belangrijkste begrippen die je bij het onderwerp 'onderneming' tegenkomt
kun je	- een visie en een missie herkennen van een onderneming
	- aangeven welke activiteiten er in een bedrijfskolom plaatsvinden
	- de plaats van een onderneming aangeven in de productiesectoren
	- praktijkvoorbeelden geven van veranderingen in de bedrijfskolom
	- een organogram van een onderneming lezen en maken

Vooraf

Over de tijden bij de vragen, opgaven, taken en casus

In dit werkboek vind je bij vragen, opgaven, taken en de casus richttijden. Deze tijdsindicatie geeft aan hoelang een gemiddelde student over dit deel van het werkboek doet. Het is helemaal niet erg als je langer met een opdracht bezig bent. De tijden geven slechts een richttijd aan, die je kunt gebruiken bij het plannen van je werk. De tijden zijn zeker niet bedoeld om er een wedstrijd mee aan te gaan! Haastige spoed is zelden goed!



75 min

Oriëntatie



Bij de oriëntatievragen is het de bedoeling dat je zonder de theorie te hebben gelezen, laat merken wat je al weet van het onderwerp.

Er bestaan heel wat bedrijven. Kijk maar eens om je heen. Sommige streven naar zoveel mogelijk winst, terwijl er ook bedrijven zijn die dat niet als prioriteit stellen.

- 1 Noem vijf organisaties die je kent waarvan jij denkt dat die winst proberen te behalen uit de activiteiten die ze doen.

1: _____

2: _____

3: _____

4: _____

5: _____

- 2 Noem vijf bedrijven die je kent, waarvan jij denkt dat die niet direct naar winst streven.

1: _____

2: _____

3: _____

4: _____

5: _____

Belanghebbenden van de bedrijven zijn personen of organisaties die zeer betrokken zijn bij de activiteiten van een bedrijf. Neem KLM, een grote onderneming. Niet alleen het personeel is betrokken bij hoe het gaat met dit bedrijf, er zijn veel meer mensen die er belang bij hebben hoe KLM presteert.

- 3 Bedenk zoveel mogelijk belanghebbenden van KLM en geef ook aan waarom zij belang hebben bij deze onderneming.

Belanghebbende KLM	omdat:

Je kent ongetwijfeld de boer, de meubelmaker, de verzekeringsadviseur, de docent. Ze verschillen in de manier van produceren, onder andere door hoe ze aan de grondstof komen en wat ze maken.

- 4 Kun je, eventueel in overleg met een studiegenoot, bedenken waar dit verschil in zit?

- 5 Zoek, eventueel via internet, bij onderstaande activiteiten steeds drie bedrijven die zich bezighouden met het:

- inkopen, opslaan en doorverkopen van goederen.

- aanbieden van een breed assortiment aan goederen.

- transporteren van goederen.

- maken van eindproducten.

- verlenen van een dienst voor anderen waarbij winst wordt behaald.

- verlenen van een dienst voor anderen waarbij geen winst wordt behaald.

- 6 Lees 'De uitdaging' bij de inleiding van dit hoofdstuk. Noteer alle begrippen die voor jou nieuw of lastig zijn.

- 7 Beschrijf de vaardigheden die je moet beheersen voor de klus die in 'De uitdaging' van jou wordt gevraagd.

- 8 Heb je al ervaring met de vaardigheden die je bij antwoord 7 hebt opgeschreven?

Zo ja, waar heb je deze ervaring opgedaan?

- 9 Welke vaardigheden uit vraag 7 moet je je eigen maken om met 'De uitdaging' aan de slag te kunnen?

10

Puzzelen met begrippen.

Zoek de woorden op in de puzzel en streep ze door. De woorden kunnen horizontaal, verticaal, diagonaal, achterstevoren en ondersteboven in de puzzel staan. Na het wegstrepen blijft er een boodschap over. Hoe luidt deze boodschap?

V	L	E	D	N	A	H	N	I	E	L	K	T	O	S	N	E	B	E	N
E	P	E	L	P	I	R	T	D	S	E	K	R	P	N	I	A	E	I	E
R	N	E	M	E	A	R	S	P	M	R	O	E	E	T	S	O	D	T	R
K	M	E	T	E	N	R	L	T	A	R	C	E	A	S	N	S	R	A	E
O	A	K	G	E	O	I	A	M	E	I	N	I	O	D	I	E	I	S	T
O	R	N	G	E	T	E	P	L	A	R	T	R	E	H	R	C	J	I	C
P	G	O	U	S	O	O	R	L	L	N	T	R	D	I	E	U	F	N	E
B	O	N	E	M	O	V	I	P	E	E	N	I	A	E	P	N	S	A	L
E	N	N	T	K	H	S	N	R	R	E	L	M	A	L	U	D	K	G	L
V	A	E	N	N	A	B	E	E	M	O	I	L	A	I	E	A	O	R	O
O	G	I	R	T	L	F	N	I	M	R	D	N	I	A	R	I	L	O	C
R	R	A	I	E	F	N	N	G	P	A	E	U	H	S	Z	R	O	E	B
D	O	E	B	I	U	G	E	N	D	T	S	E	C	N	A	R	M	M	D
E	N	E	D	N	E	B	B	E	H	G	N	A	L	E	B	T	U	M	W
R	K	A	T	S	F	J	I	R	D	E	B	S	E	S	N	T	I	U	L
I	Y	Z	I	N	T	E	G	R	A	T	I	E	U	D	U	T	W	E	D
N	B	Z	L	E	D	N	A	H	T	O	O	R	G	E	L	P	O	E	P
G	T	I	F	O	R	P	C	O	N	S	U	M	E	N	T	N	E	T	Z
F	I	N	A	N	C	I	E	R	E	N	I	Q	U	A	R	T	A	I	R
T	K	R	A	M	P	O	O	K	R	E	V	D	N	A	A	L	S	P	O

ASSORTEREN	INKOOPMARKT	PRIMAIR
BEDRIJFSKOLOM	INTEGRATIE	PROFIT
BEDRIJFSTAK	KLEINHANDEL	QUARTAIR
BELANGHEBBENDEN	OERPRODUCENT	SAMENVOEGEN
COLLECTEREN	ONDERNEMING	SECUNDAIR
CONSUMENT	OPSLAAN	SPECIALISATIE
DIFFERENTIATIE	ORGANISATIE	SPLITSSEN
DISTRIBUEREN	ORGANOGRAM	TERTIAIR
DUURZAAM	PARALLELLISATIE	TRIPLEP
FINANCIEREN	PEOPLE	VERKOOPBEVORDERING
GROOTHANDEL	PLANET	VERKOOPMARKT

De boodschap die overblijft nadat alle woorden zijn weggestreept, is:



Kennis

100 min



Neem de inhoud van het hoofdstuk 'Onderneming' goed door.
Maak de samenvatting af door de juiste woorden in te vullen. Als je niet zeker weet of je het goede woord hebt, lees dan de tekst van de betreffende paragraaf nog eens door!
Beantwoord daarna de vragen.



1.1 Wat is een onderneming?

- 1 Vul de ontbrekende woorden in.
Een organisatie is _____ als ze zelf voldoende inkomsten kan verwerven om alle uitgaven te doen. Een _____ is een economisch zelfstandige organisatie die zich toelegt op de productie van goederen en diensten. In de _____ zegt een organisatie waar zij voor staat. Het toekomstbeeld staat in de _____. Hoe de onderneming de doelen gaat bereiken, staat in een _____. Een onderneming is een bedrijf dat naar _____ streeft en naar _____.
- 2 Zet een kruisje in de juiste kolom of kolommen.
De eerste twee regels zijn als voorbeeld al ingevuld.

	Organisatie	Bedrijf	Onderneming
Unilever	x	x	x
Greenpeace	x		
Nederlandse Spoorwegen			
Artsen zonder Grenzen			
Postcodeloterij			
Rijksmuseum Amsterdam			
Financieel Dagblad (fd)			
Arena			
Erasmus MC			
Bergman Kliniek			
Albert Schweitzer ziekenhuis			
Diergaarde Blijdorp			

- 3 Wat is het verschil tussen de visie en de missie van een onderneming?

1.2 Doelen

- 4 Vul de ontbrekende woorden in.
 Bij duurzaam ondernemen gaat het om _____.
 Die drie letters staan voor _____, _____ en _____.
- 5 Verbind de verschijnselen met People, Planet en Profit.
 Omzet is als voorbeeld al ingevuld.



Herken je een begrip niet, google dan even naar de betekenis ervan!

Waterschap ☐	People Planet Profit	☐ Omzet
Rolo no waste ☐		☐ Fosfor
Chocolonely ☐		☐ Groter marktaandeel
Plastic soup ☐		☐ Meer mensen in een trein
SA8000 ☐		☐ Vakbond
Greenpeace ☐		☐ Geen kinderarbeid
Loonkosten ☐		☐ Spijkerbroeken

- 6 Maak de volgende zinnen af.
 Een organisatie is economisch zelfstandig als _____

 Duurzaam ondernemen is _____

1.3

Belanghebbenden

- 7 Vul de ontbrekende woorden in.
Werknemers en leidinggevenden zijn voorbeelden van _____ . Andere voorbeelden zijn _____ , _____ , _____ , _____ en _____ .
- 8 Tegenstrijdige belangen.
Geef aan welke belanghebbende(n) voordeel of nadeel hebben van onderstaande verschijnselen.

	Voordeel	Nadeel
Hogere lonen		
Hogere omzetbelasting		
Inkoopfacturen snel betalen		
Regelmatig grondstoffenverbruik		
Meer vaste contracten		
Hogere winst		
Hogere winstbonus		
Stijgende rente		
Meer werknemers inlenen		
Stabiele verkoopprijzen		

1.4

Werkterrein

- 9 Vul de ontbrekende woorden in.
Bedrijven vervullen een rol in het productieproces. In de _____ zitten bedrijven die hun producten uit de natuur winnen. Bedrijven die grondstoffen en natuurproducten verwerken, zitten in de _____ .
De dienstensector is verdeeld in een _____ sector en een _____ sector. Het verschil zit in het streven naar _____ .
- 10 De primaire sector:
- a houdt zich bezig met het verwerken van grondstoffen en natuurproducten.
 - b is gericht op 'niet winstgevende' dienstverlening.
 - c is gericht op het winnen van grondstoffen.
 - d wordt ook wel de commerciële dienstensector genoemd.

- 11 De secundaire sector:
- a houdt zich bezig met het verwerken van grondstoffen en natuurproducten.
 - b is gericht op 'niet winstgevende' dienstverlening.
 - c is gericht op het winnen van grondstoffen.
 - d wordt ook wel de commerciële dienstensector genoemd.
- 12 De tertiaire sector:
- a houdt zich bezig met het verwerken van grondstoffen en natuurproducten.
 - b is gericht op 'niet winstgevende' dienstverlening.
 - c is gericht op het winnen van grondstoffen.
 - d wordt ook wel de commerciële dienstensector genoemd.
- 13 De quataire sector:
- a houdt zich bezig met het verwerken van grondstoffen en natuurproducten.
 - b is gericht op 'niet winstgevende' dienstverlening.
 - c is gericht op het winnen van grondstoffen.
 - d wordt ook wel de commerciële dienstensector genoemd.
- 14 Plaats de volgende organisaties of activiteit in de tabel onder de juiste sector.

Autodealer, Mijnbouw, Bejaardenzorg, Theeplantage, Broodfabriek, Distributie, Fabriek, Gevangenis, Landbouw, Timmerman, Transport, Containerschip, Verzekering, Ziekenhuiszorg

Primaire sector	Secundaire sector	Tertiaire sector	Quataire sector

- 15 Geef een overeenkomst aan van de tertiaire en de quataire sector.

- 16 Geef het verschil aan tussen de tertiaire en de quataire sector.

1.5

Handelsondernemingen

17 Vul de ontbrekende woorden in.

Eén van de taken van de handel is het collecteren of _____ van goederen. Om verschil in tijd te overbruggen, moeten goederen worden _____, waarbij vaak op kwaliteit wordt _____. Het verdelen van de goederen wordt ook wel _____ genoemd. Voorraden vragen veel vermogen en moeten worden _____; om de verkoop te bevorderen wordt er _____ gemaakt. Om verschillende producten te kunnen aanbieden, zal de handelaar _____. Een _____ wordt wel eigenaar van de goederen, maar een transporteur vervoert alleen en wordt 'diensten _____' genoemd.

18 Vul de lege cellen van de tabel in.

Begrip	Omschrijving
Groothandel	_____
_____	Goederen opkopen en opslaan; verzamelen.
Sorteren	_____
_____	Goederen verspreiden onder afnemers; verdelende handel.
Dienst door derden	_____

19 Verkoopbevordering

Geef van de onderstaande acties aan of hier sprake is van verkoopbevordering van een product.

- a Winkelwagentjes kun je gratis gebruiken i.p.v. één euro borg.
- b Niet goed geld terug.
- c Klant krijgt gratis 'monster' van een nieuw product overhandigd.
- d Voortaan is de winkel een uur langer open.
- e Boodschappen worden voor 10 euro thuisgebracht.
- f Twee betalen, drie halen.

1.6

Bedrijfskolommen

- 20 Vul de ontbrekende woorden in.
- Elk bedrijf of elke persoon die hier diensten aan verleent, voegt _____ toe; daardoor wordt de prijs van het product of de dienst _____. De bedrijfskolom loopt van oerproducent tot _____. De uiteindelijke afnemer hoort _____ thuis in de bedrijfskolom. Bedrijven die dezelfde bewerking van het product uitvoeren, noemen we een _____.
- Bedrijfskolommen zijn onderhevig aan veranderingen. Indien een bedrijfskolom langer wordt omdat er een bedrijfstak bij komt, is er sprake van _____. Een tegenovergestelde verandering (korter worden) heet _____ binnen een bedrijfskolom. Andere veranderingen zijn verbreding van de bedrijfskolom ofwel _____, en versmalling van de bedrijfskolom ofwel _____.
- 21 Een voorbeeld van specialisatie in een bedrijfskolom is:
- a een banketbakker gaat ook broodbeleg verkopen.
 - b een slager besluit alleen nog maar kipproducten te verkopen.
 - c een supermarkt bakt voortaan zelf het brood.
 - d een tapijthandel besluit opslag en distributie door derden te laten verrichten.
- 22 Een voorbeeld van differentiatie in een bedrijfskolom is:
- a een banketbakker gaat ook broodbeleg verkopen.
 - b een slager besluit alleen nog maar kipproducten te verkopen.
 - c een supermarkt bakt voortaan zelf het brood.
 - d een tapijthandel besluit opslag en distributie door derden te laten verrichten.
- 23 Een voorbeeld van integratie in een bedrijfskolom is:
- a een banketbakker gaat ook broodbeleg verkopen.
 - b een slager besluit alleen nog maar kipproducten te verkopen.
 - c een supermarkt bakt voortaan zelf het brood.
 - d een tapijthandel besluit opslag en distributie door derden te laten verrichten.
- 24 Een voorbeeld van parallelisatie in een bedrijfskolom is:
- a een banketbakker gaat ook broodbeleg verkopen.
 - b een slager besluit alleen nog maar kipproducten te verkopen.
 - c een supermarkt bakt voortaan zelf het brood.
 - d een tapijthandel besluit opslag en distributie door derden te laten verrichten.

- 25 Zet de bedrijfstakken in de juiste volgorde in de bedrijfskolom.

Bedrijfstakken	Bedrijfskolom
Importeur	
Detailhandel	
Oerproducent buitenland	
Exporteur	
Fabriek	

- 26 Zet de letters in de juiste volgorde van de bedrijfskolom. De eerste letter is al ingevuld.

V	A	Scheren
	B	Spinnen
	D	Modeketen
	K	Wassen
	N	Kledingindustrie
	O	Verven
	V	Schapenfokkerij

1.7

Organisatievormen

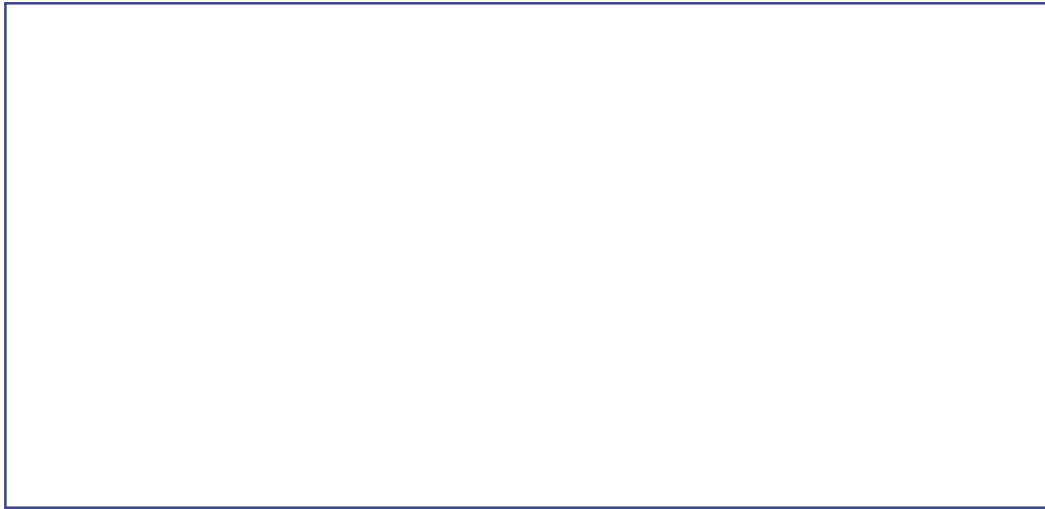
- 27 Vul de ontbrekende woorden in.

Een _____ laat zien hoe de interne organisatie in elkaar zit met _____ functies en _____ functies. Productie, Inkoop en Verkoop zijn voorbeelden van afdelingen bij een _____ indeling.

Noord, Midden en Zuid zijn afdelingen bij een _____ indeling.

Tussen hoofden en uitvoerders zit een _____.

- 28 Teken een eenvoudig organogram van een lijnstaforganisatie en beantwoord de volgende vragen.



- a Wat is het verschil tussen een lijnrelatie en een stafrelatie?

- b Waarom is de financiële administratie meestal een stafafdeling?



Kijk je uitwerking van het onderdeel Kennis na, voordat je verder gaat met de routineopgaven. Bij onduidelijkheden klop je aan bij je docent en vraag je om uitleg!



200 min

Routine



Goed lezen is het halve werk. Kom je er dan nog niet uit, zoek dan het voorbeeld in de tekst nog eens op en ga na hoe je een probleem kunt aanpakken.



Opgave 1

Gegeven

Er was een tijd dat niet veel mensen een auto hadden. Het openbaar vervoer was belangrijk. Reizen deed men met de bus, de tram en de trein. Om het kaartje niet te duur te laten zijn, legde het rijk of de gemeente een bedrag bij in de vorm van een subsidie. Of zij vulden het verlies aan als de Nederlandse Spoorwegen meer kosten dan opbrengsten hadden. Uit die tijd stammen ook bedrijven als de RET in Rotterdam, de HTM in Den Haag en het GVB in Amsterdam.

Ga naar corporate.ret.nl > over-ret > historie.

Gevraagd

- a Wat gebeurde er op 15 oktober 1927 met de RETM?

- b Wat gebeurde in 2007? ('Weer op eigen benen')

- c Wie is eigenaar van de RET? (jaarverslag 2012)

- d Maakt de RET winst? (jaarverslag 2012)

- e Wie zijn de belanghebbenden van de RET?

f Zijn er tegenstrijdige belangen?

1.3 Opgave 2

Gegeven

Dertien logo's van belanghebbenden of groeperingen.



Gevraagd

Voor wie bestaat deze organisatie?

ANWB: _____

Vereniging Eigen Huis: _____

Milieukeur: _____

Thuiswinkel Waarborg: _____

FNV: _____

Consumentenbond: _____

FSC: _____

Fairtrade: _____

ANBI: _____

VNG: _____

CNV: _____

BOVAG: _____

1.4

Opgave 3

Gegeven

Allerlei bedrijven die in Nederland actief zijn of in de rest van de wereld.

Gevraagd

Zoek uit in welke productiesector de volgende bedrijven hun belangrijkste activiteiten hebben en wat zij produceren.

Aegon: _____

Essent: _____

Univé: _____

Nutreco: _____

Douwe Egberts: _____

Albert Heijn: _____

Maersk: _____

Pakhoed: _____

Cleve en Zonen: _____

Shell: _____

Erasmus MC: _____

Parlevliet & Van der Plas: _____

Newmont: _____

Da Vinci-college: _____

1.4**Opgave 4**

Gegeven

Ga naar www.hoogelandseboerenzuivel.nl

Gevraagd

a Lees het stukje over het productieproces. Welke zeven zuivelproducten zijn beschreven?

- b Welke activiteiten van dit bedrijf horen in de tertiaire sector?

- c Bij welke belanghebbendenorganisatie is de familie Van Eenennaam aangesloten?

1.5

Opgave 5

Gegeven

Kandavan is een handelsonderneming die het artikel Bolax verkoopt.

Zij koopt het artikel in voor € 2.

De bedrijfskosten van de onderneming bedragen € 30.000.

De verkoopprijs bedraagt € 4,80.

Gevraagd

- a Bereken de brutowinst bij een afzet van 20.000 artikelen.

- b Bereken de nettowinst bij een afzet van 20.000 artikelen.

1.5

Opgave 6

Gegeven

Bellevue verhandelt het artikel Vola.

Bellevue koopt het artikel in voor € 1,60.

De bedrijfskosten van Bellevue bedragen € 26.000.

De verkoopprijs bedraagt € 2,85.

Gevraagd

- a Bereken de nettowinst bij een afzet van 20.800 artikelen.

- b Als Bellevue de prijs acceptabel vindt, is het dan een onderneming?

1.6

Opgave 7*Gegeven*

Een leuke broek bij H&M of een T-shirt bij Primark heeft al een heel lange weg afgelegd.

Gevraagd

- a Schrijf op, in maximaal tien regels, welke weg een spijkerbroek aflegt vanaf de allereerste stap in het productieproces. Begin bij katoen!

- b Teken een bedrijfskolom die zoveel mogelijk past bij de door jou gevonden stappen.

Spijkerbroek

Reservekolom

BV in Balans – De ondersteunende methode voor praktijkleren

Deze uitgave Elementaire Bedrijfseconomie 1 maakt deel uit van de serie BV in Balans. In deze serie zijn leermiddelen ontwikkeld op basis van het kwalificatiedossier voor de Financieel administratieve beroepen zoals dat geldt vanaf augustus 2016.

Elementaire Bedrijfseconomie 1 behandelt de theorie met betrekking tot de belangrijkste kostensoorten, eenvoudige kostprijsberekeningen, inclusief afschrijvingen en break-evenanalyse.

Ondersteunend leren

De methode BV in Balans biedt de gelegenheid om zelfstandig of klassikaal aan de slag te gaan met het aanleren van ondersteunende kennis nodig voor het uitvoeren van kerntaken binnen het financiële werkveld.

Didactisch doordacht

De methode BV in Balans houdt nadrukkelijk rekening met leerstijlen van studenten en onderwijsstijlen van docenten. De student wordt uitgenodigd om op een eigen manier de leerstof en opdrachten te verwerken, waarbij één doel voorop staat: 'voorbereiden op een beroep in het financiële werkveld'.

Diversiteit aan leermiddelen

De herziene serie BV in Balans bestaat uit theorieboeken en (leer)werkboeken, die binnen de kaders van het kwalificatiedossier, aansluiten op de toetsmatrijzen van SPL. De theorieboeken geven een heldere uitleg van de vakinhouden, verduidelijkt met voorbeelden. De werkboeken starten met oriënterende vragen en kennisvragen. Met routineopdrachten, praktijktaken en een integrale casus krijgt de student de kans om de vaardigheden, nodig voor het uitvoeren van kerntaken, eigen te maken.

BV in Balans is geschreven voor de kwalificaties:

- | | |
|--|---|
| - Financieel administratief medewerker | (Profiel 1: B1-K1 t/m K3 = basisdeel) |
| - Bedrijfsadministrateur | (Profiel 2: basisdeel, aangevuld met P2-K1) |
| - Junior assistent-accountant | (Profiel 3: basisdeel, aangevuld met P3-K1) |



9 789006 631623 >